

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא

מ.

עין משפט
נר מצוה

(א) [נקמן מא:] (ב) געל מ.
מסת ב: א לקמן קב:
ערין כה, (ד) נבי הערין
אסתמי פ' חלמי מואת
השאלה בנן אסתמי אמי
הוא צלשו יון חולה,
(ה) ס"א מעליה, (ו) נד"ה
זה, (ז) נד"ה ורבי,
(ח) נדמט ולא ח"י חמש
פל"ג, (ט) וע' מוס' כ"ב
נ: ד"ה ורנן ובסתהרין
פ. ד"ה דבר,

תורה אור השלם

1. אם בפר ישת עקיו
והתן פדין נפשו קבל
אשר ישת עקיו:
שמות כא ל

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חייב וכו'
דכ"ה דלכפריה:
(ב) ד"ה בעלים כי מהא
קבל עליה:

גליון הש"ס

נבי ונתן פדיון נפשו. עי'
ערין דף כ ע"א תר"ה
דמו: שם דמי נזק. עי'
ירושלמי ספ"ה דשעויות:
שם דמי מוץ. עי' לקמן
דף פד ע"א מוס' ד"ה
אלא: שם משבח ליה
בא. ענין זה נכרות דף
לח ע"א ועי': תוס' ד"ה
הוא שלם ב"ו אבל לענין
התשלום. עי' ב"ב דף ט
ע"ב מוס' ד"ה ורנן:
ד"ה וליבא ב"ו רבין
דאיידי. עי' לעיל דף נט
ע"א מוס' ד"ה אין. ולקמן
דף מה ע"ב מוס' ד"ה לא:

רבינו חננאל

שבקן דאסתמי בקמיא.
פירוש חליתי מואת
השאלה, כגון אסתמי אני,
שהוא לשון יוון חולה.
יש שהן יוון היונים
לועזים והנה אבין חולה
אסתמי, ויש לועזים
ארוטורוס.

אי לר"י. כלומר אי כר"י סבירא ליה דלמך לקמן [מה:] תס לא סגי ליה
בשמירה פחותה כגון דעבד ליה שמירה פחותה: אי לר"א בן
יעקב. דלמך תס סגי ליה בשמירה פחותה כגון דלא עבד ליה
שמירה כלל. ואיטרין לר' יעקב לאשמועינן דמעמידין אפוטרופוס
לתם ולהכי נתא ח"נ ולא נתא רבי

יעקב מחייב סתמא דלא מימא
במועד קמיירי וכולה נזקא קאמר
אבל בתם אפילו פלגא נזקא נמי לא
דאין מעמידין: א"ל **חזא דאיש** ביה
תרי טעמא. הואיל וס"ל לרנא דלא
פליגי ר' יעקב ור"י צלוהו סבירא
ליה הכי ולהכי אוקמה רנא במועד
ובשמירה פחותה דתשמע מינה דלית
ליה לר' יעקב כרבי יהודה דסגי
ליה לנא מועדות בשמירה פחותה וד'
תמות במקומה עומדת ולדידיה לא
סגי ליה בשמירה פחותה ומשמע נמי
דמעמידין אפוטרופוס לתם לגבות
מגופו: **רשום משנה אינא** צניייהו.
צין רבי יעקב לר"י: הכי הוא
בחוקטו. שהועד צבית אפוטרופוס
ומשלמים בעלים נ"ש החצי מגופו
וחצי מעליה ככל תמיס שהועדו:

משלמין מן העלייה. נזק: ואין
משלמין כופר. היכא דהמית את
האדם: **דניזוק שיימין.** בגופו של
מת ובהכי מכפר מוץ: **נאמרה**
שיסה למעלה. לענין דמי ולדות
כאשר ישית עליו בעל האשה [שמות כא]:
ונאמרה שיסה למטה. במועד שהמית
אם כופר ישת עליו [שם]: **כילד משלמין**
כופר. דבשלמא נזקין האי פלגא
משלם והאי פלגא משלם דאהויקא
דניזוק קפיד רחמנא והאי מטי ליה
נזק שלם אבל כופר כפרה דמוץ
הוא ותרווייהו כפרה עבו וצמאי כופר
לא מייספר: **ממשכנין אסו.** גזר

הקדש דכיון דלאו לכפרה אחי משהי
ליה: **חייב חטאות אין ממשכנין**
אסו. דכיון (א) לכפורה חטאיה קצעי
לה לא משהי ליה: **אסתגר בקמיא.**
הוסגרי ונאלמתי בראשונה: **ונמלא**
מועד. והיזק צבית שואל: **בעלים**
משלמין ח"נ ושואל ח"י נזק. דנטיירותא
דחם מיהא (ב) נזקבל עליה ובעלים
הואיל ולא הודיעוהו משלמין החצי:
הועד צבית שואל. שהיזק בתוך ימי
שאינתו ג' פעמים: והחזירו לבעלים.
ואח"כ היזק בעלים משלמין חצי נזק.
לקמן [ע"ב] מפרש טעמא דקסבר רשות
משנה ופרכינן רישא לסיפא: **אריא**
לא שאילי. נטיירותא דאריא לא קבילת
עלי דאי תס הוה לא הוה נגח: **שהכיר**
בו שהוא נגחן. אבל לא ידע שנגח ג'
נגיחות הלך נטיירותא [דחם] נגח קביל
עליה והוה ל' לנטורי: מגופו. ולא (א) משלי:

הוה
ואמאי לימא ליה תורא שאילי אריא לא שאילי אמר רב הכא במאי עסקינן =שהכיר בו שהוא נגחן ונימא ליה תם שאילי מועד לא שאילי משום דא"ל סוף סוף אי תם הוה פלגא נזקא בעית שלומי השתא נמי זיל שלים פלגא נזקא ונימא ליה אי תם הוה משתלם מגופו משום דא"ל סוף סוף את לאו תורא בעית שלומי לדידי ונימא ליה

שור של ב' שותפין. צמי שורים של שנים לא מצי למיבעי
דלר"י בן צתירא דלמך (סנהדרין דף עמ.) צהכוהו עשרה בני
אדם בזה אחר זה האחרון חייב ה"ג האחרון חייב ואי צבת אחת
כולן פטורין ממימה דכמימת בעלים כך מימת השור וכיון דפטורין
ממימה פטורין מכופר למ"ד לקמן אין

השור צסקילה אין הצעלים משלמין
כופר: **בופר אחד אמר רחמנא**
ורא ב'. ואע"ג דלגבי חטאת אמר
צפ' המלניע (שנת דף צג: וסג' א) גבי
המוזיא ככר לרה"ר והזיא שנים
חייצין ומסתמא כל חד וחד חייב
חטאת התם כיון דכל חד מייחייב
אזדונו כרת מייחייב נמי אשגמו
חטאת ועוד חטאת לנגזיה אין

להקפיד אי מציין שמי חטאת אבל
כופר דלחצירו למה ירוח זה צמנה
שהשור לשנים: **בופר שלם אמר**
רחמנא ורא חצי בופר. דוקא לענין
כופר דכפרה היא דמסתמא כפרה
שלימה צריכא *אבל לענין התשלומין
אמר לקמן במרכזה (דף עא: ה')
צקר ואפילו ה' חלצי צקר ושה אפילו
מקלת שה דפ' אותו ואת בנו (חולין)
דף עט: ודמו [אפילו] מקלת דמו
דכיסוי הדם (שם דף פח.) וחלי מתנות
דהזוע (שם דף קג.) וצכור ואפילו
מקלת צכור דריש צכורות (דף ג. וסג' א)
לא שייך לאתויי הכא וההיא (י' דחומש
ולא חלי חומש דפ' יש צכור (שם
דף מח:)) שייך טפי והא דמשלם תם

חצי כופר לר' יוסי הגלילי היינו כופר
שלם דידיה וכן המית מי שחציו עבד
וחציו בן חורין דהשולט (גיטין דף מב:)
דמשלם חצי כופר לירשים היינו כופר
שלם דידיה (י'): **חייבי בופר מאי.**
צירשי הניזוק עלמו מצעלי ליה אם
יכולין למשכני: **וראמא** ליה אי
תם הוה משתלם מגופו. הך פרכא
לית ליה לר"י דלמך לך תמות צמקומה
עומדת וכן ההיא פירכא דהוה
מערקנא ליה לאגמא אבל ההיא פירכא
דמודינא ומפטרי אחיא חף אליצא
דר"י *דכיון דלייעד לאו קנסא הוא:
לאו תורא בעית לשלומי. ול"ת
אי הוה תם לא הוה משתלם

אלא כמו שהשור שוה והשתא משלם
כל חצי נזק מהעליה אע"פ שאין
השור שוה כל כך וי"ל דהשתא נמי
לא משלם אלא צביו של שור:
אי
דלמא כיון דלחבריה הוא דבעי מיתבא ליה ממונא הוא ולא לגבוה הוא ולא
חמיר עליה יובעי משכוניה אי נמי כיון דהוא לא חטא וממוניה הוא דאויק לא
חמיר מילתא עילויה ובעי משכוניה א"ל שבקן (א) אסתגר בקמייתא: ת"ר *שאלו
בחזקת תם ונמצא מועד בעלים משלמין חצי נזק ושואל משלם חצי נזק הועד
בבית שואל והחזירו לבעלים בעלים משלמין חצי נזק ושואל פטור מכלום אמר
מר שאלו בחזקת תם ונמצא מועד בעלים משלמין חצי נזק ושואל חצי נזק
ואמאי לימא ליה תורא שאילי אריא לא שאילי אמר רב הכא במאי עסקינן =שהכיר בו שהוא נגחן ונימא ליה תם שאילי מועד לא שאילי משום דא"ל סוף סוף אי תם הוה פלגא נזקא בעית שלומי השתא נמי זיל שלים פלגא נזקא ונימא ליה אי תם הוה משתלם מגופו משום דא"ל סוף סוף את לאו תורא בעית שלומי לדידי ונימא ליה

בא א מיי פ"ו מהלכות
מקו ממון הלכה ד:
בב ב מיי שם פ"י הל"ו:
ל ג מיי שם והלכה ד:
לא ד מיי שם הלכה ה:
לב ה מיי פ"ג מהלכות
ערכין הלכה ד:
לד ו מיי פ"ד מהלכות
מעשה הקדשות הלכה
ז:
לה ז מיי פ"י מהלכות
מקו ממון הלכה ד:
לא ח ט י מיי שם פ"ד
הלכה ח ט וע"ש
בהשגות ובמ"מ:

מוסף רש"י

מאן תבא כופרא כפרא.
לכפר על זה שהרג שורו
את האדם (מכות ב.).
דרבנן סברי כופרא
ממונא. שהיזק גופו של
זה ונמתיב לירשו דמי
הכרוג (שם). סבר כופרא
כפרה. לכפר על עלמו
שהיזק מיתה בדי שמים,
לפיך יתן דמי עלמו (שם).
בדניק שיימין. הכי
הוא ליה כפרה כי יהיב
דמי נזק. ולקמי מפרש
טעמיה (שם). מ"ט
דרבנן. דלילו ר' שמעאל
מתכפר טעמיה, כיון
דכופרא כפרה דמי עלמו
כיה למינח (שם). נאמרה
שיתה למטה. כופר אל
כופר ישת עליו (שם).
ונאמרה שיתה למעלה.
בניזק חשה הרה, כאשר
ישית עליו בעל האשה
(שם). מה להלך בדניזוק.
שמשלם דמי ולדות שמוקו
(שם). ונתן פדיון נפשו
כתיב. דנותן את הכופר
(שם). ורבנן. אמרי לך, אין
דחצי פדיון נפשו הוא,
דכופרא כפרה, מיהו
דניזוק שיימין, וצביה היא
לניזוק פדיון נפשו (שם).
ממשכנין ארתן. גזר
כנס לנתיק וטול בעל
כדמו (ש"ב דף כג.).